

Samvirkets Medlemsmøde den 18. februar 2020

I Østerbrohuset, Århusgade 101-103, 2100 København Ø

København, den 21. februar 2020

SAMVIRKET AF
NORDSJÆLLANDSKE
DIGE- OG KYSTSIKRINGSLAG

www.samvirket.net

Formand – Birgit Lund
Strandpromenaden 69,4
2100 København Ø

Sommer: Ved Skrånten 1
3210 Vejby

40 30 57 41
lund@persona-as.dk

Der var tilmeldt 45 medlemmer, der repræsenterede 19 lag/foreninger og yderligere der kom yderligere 6-8 deltagere fra mindst 2 lag/foreninger.

Forretningsudvalg (FU) består af:

Birgit Lund, Torsten Hoffmeyer, Frits Thaulow, Finn Strandgaard Larsen, Jens Aaris Thisted

1. Velkomst ved Birgit Lund

BLu glædede sig over det store fremmøde og forklarede, at mødet begrundes med at projektet Nordkystens Fremtid (NF) nu er i en fase, hvor betalingsmodel(ler) trænger sig på, og at det derfor er vigtigt for forretningsudvalget (FU) at kende medlemmernes indstilling til såvel selve projektet som til de mulige betalingsmodeller.

De tre borgmestere har været hos Miljøministeren, men har efter de foreløbige forlydender ikke fået tilsagn om medfinansiering. Kommunerne kan søge om tilskud fra pulje til diger og kystbeskyttelse, hvor der er 45 mio. kr. på finansloven i 2020 og formentlig også kommer det i 2021.

FU mener, at det af NIRAS projekterede NF er et godt projekt med massiv strandfodring, den nødvendige forstærkning af skråningsbeskyttelse og supplerende bølgebrydere på udvalgte positioner.

2. Nordkystens Fremtid projektet v/ Chr. Helledie, NIRAS

FU havde bedt Christian Helledie (CH) om at belyse:

Hvad vil der ske hvis kommunerne gennemfører NF (projekt-scenarie), og hvad vil ske hvis de ikke gør det (referencescenarie)!

NIRAS har indledningsvist registreret alle konstruktioner af kystsikring fra Hundested til Helsingør, med fokus på stenstørrelse, hældning og højde på skråningsbeskyttelse. Desuden tillige bølgebrydere og høfder.

Disse registreringer er lagt ind i en database der tjener som udgangspunkt for de forbedringer, der bør finde sted knyttet til ovennævnte scenarier. Et andet udgangspunkt er at der skal projekteres med en kystbeskyttelse der kan tåle en 50-års hændelse inden en 50-årig periode – for begge scenarier. I beregningerne indgår også den forventede vandstandsstigning samt konsekvensen af større 'bølgekraft' som et resultat af den større kystnære havdybde begrundet i den flytning af sand og andet materiale, der finder sted fra vest mod øst.

Transporten af sand finder sted under rolige vindforhold (kronisk erosion) og i særdeleshed under storme (akut erosion). De 'hårde anlæg' forhindrer ikke transporten, men forsinker den hvilket betyder at grundejere med kraftige anlæg 'stjæler' sandet fra østlige naboer.

På dette grundlag har NIRAS beregnet omkostningerne ved de 2 scenarier:

Referencescenariet: Der beregnes omkostninger til forstærkning af de 'hårde anlæg' under den antagelse af der ikke sker strandfodring.

Projektscenariet: Der fodres sand på 8 del-strækninger og de 'hårde anlæg' forstærkes; dog i dette tilfælde i mindre målestok, idet sandfodringen mindsker styrken i havets angreb.

NIRAS' beregning viser, at projekt-scenariet er en smule billigere end referencescenariet – på totalplan, dog således at der er 4 del-strækninger hvor reference-scenariet er en anelse billigere.

Leif Christensen, Kikhavn ville gerne vide om bølgebryderne var regnet med

C. svarede at det gjorde ingen forskel i udfaldet af beregningerne, idet det afgørende var om der var noget sand at 'holde på'.

Beregningerne er en såkaldt 'cost-effectiveness' analyse hvor man kun søger at inddrage kystbeskyttelsesaspektet. Dette er en simplere analyse end en cost-benefit analyse der inddrager andre konsekvenser (f. eks en bedre strand, som har betydning for flere end første rækkes grundejere).

FU har hårdnakket fastholdt ønsket en sådan analyse, men kommunernes projektgruppe har afslået.

Bo Bang Petersen, Skt. Helenekilde. henviste til erfaringer fra sit område hvor nogle høfder tilsyneladende har resulteret i god strand med beskyttende virkning.

CH sammenfattede med:

Der planlægges sand der forhøjer strand og det kystnære vand med 2 meter. Der lægges kun sand hvor der er behov for beskyttelse (dvs. ca. 35,1 km). Der bruges kun 'marine'-materialer. I alt 2,4 mio. m³ sand og ral, der suppleres hver 5. år.

Bølgebryderne og skræntfodssikring fungerer *kun*, hvis der samtidig kommer store mængder sand på via sandfodring.

Bølgebrydere bevares/opgraderes. Skråningsbeskyttelse opgraderes afhængig af scenarivalg.

Nye bølgebrydere kan tænkes ved 'hot spots' hvor de tilførte materialer har svært ved at 'falde til ro'.

Til slut to billeder der viste hvorledes 'stranden' kunne forventes at se ud i projektscenariet og i referencescenariet!

Marianne Vestermark, Rågeleje Vest henviste til erfaringer fra Nordjylland (Lønstrup, Løkken etc.) og peger på at vi bør anlægge en helhedsbetragtning for kysten. Byen Løkken er ved at blive angrebet grundet 'lokal tænkning'.

Michael Alstrøm, Kikhavn mener at Halsnæs kommune de facto har besluttet en betalingsmodel for Halsnæs! (der kan være forskellig i de tre kommuner).

3. Juridiske problemstillinger v/ Torsten Hoffmeyer

TH fastslår at kommunen bestemmer suverænt over projektet og betalingsmodel – dog respekterende krav om saglighed, proportionalitet og lighed.

Principielt 2 modeller:

- Første række betaler alle omkostninger.
- Første række og 'baglandet' deler omkostningerne i et eller andet forhold.

Førstnævnte er den 'sikre' model og den er administrativt enkel.

Sidstnævnte forudsætter at det kan påvises, at 'baglandet' har en uomtvistelig økonomisk gevinst af NF, hvilket er en svær opgave. Desuden vil denne model bureaukratisk være mere besværlig end model 1. Kommunen vil ikke gennemføre en cost-benefit analyse som kunne kvantificere fordele for baglandet

T.H. peger på klagemulighederne, hvor der kan klages over både alle elementer i projektet og over betalingsmodellen.

Ann Seemann, Rågeleje spørger om kommunerne ønsker NF projektet? FU svarer at det gør de dels fordi der er infrastruktur der skal beskyttes og fordi de ønsker de indirekte fordele såsom at stranden kan passeres! Ann spørger endvidere om man kan forestille sig 'frivillig betaling' fra baglandet. Christian Helledie svarer at det praktiseres i Hjørring Kommune.

Der spørges til kommunalt bidrag – udover de kommunalt ejede kystgrunde?

BLu. svarer at FU har presset på herfor, men det er vanskeligt kommunernes økonomi taget i betragtning, og kommunerne kan vælge at stoppe projektet.

4. Kommunernes praksis i kystbeskyttelsessager v/ Birgit Lund

Med den ny kystbeskyttelseslov overtog kommunerne 1. september 2018 myndighedsansvaret og dermed en række igangværende sager fra Kystdirektoratet (KDI). Gribskov kommune overtog 20 sager fra KDI, hvoraf 8 er afsluttet – nogle med tilladelse andre med lovliggørelse. I Halsnæs er 8 ud af 41 sager afsluttet med tilladelse eller lovliggørelse. Afgørelserne handler typisk en eller flere enkelt-grunde og er lempeligere end tidligere og uden krav om sandfodring. Kommunerne har besluttet at de *ikke* vil stille krav om supplerende sandfodring i sager fra enkelt grundejere, men de forbeholder sig ret til at stille krav om sandfodring dersom NF ikke gennemføres.

Der er i januar 2020 behandlet og godkendt to ansøgninger fra Lag i Halsnæs om forhøjelse/forstærkning af eksisterende skråningsbeskyttelse.

Kommunen oplyser i afgørelserne, at Laget "kan forvente, at kommunen vil gennemføre en fælles-sag om kystsikring, herunder inddrage hensyn om fri passage, hvis Nordkystens Fremtid ikke bliver gennemført som planlagt." (se i øvrigt plancherne fra mødet).

I scenariet uden tre-kommunal sandfodring kan vi have i ansøgninger fra kystsikringslag om opgradering af skråningsbeskyttelse, hvor kommunen stiller lokal sandfodring som betingelse – ikke nogen ønskværdig situation.

Kommunalt ejede kystgrunde er et problem idet især Gribskov kommune hidtil har været tilbageholdende med kystsikring af egne grunde – hvilket fører til problemer hos naboerne.

BLu fremlægger beregninger der viser omkostningerne til initialfodring for en 25 meter grund differentieret på de 8 påtænkte fodringsstrækninger. De varierer fra ca. 58.000 kr. til ca.

193.000 kr. afhængig af fodringsmængde og afstand til indvindingsområde. Disse tal er forskellige fra de viste tal ved årsmødet i august 2019, da det efterfølgende viste sig, at de første 5 års vedligeholdelse allerede var indregnet i initialfordringen. (se i øvrigt plancherne fra mødet).

5. Plenumdrøftelse

John Funch (ikke tilstede) har sendt et notat der læses op. Hans hovedpointe er at kysten typisk er en ralkyst, der ikke bør sandfodres. En kystsikringsmetode han mener er uvirksom. Af samme grund afvises indvinding i Kattegat og Øresund. Ser gerne opbygning af rev.

Jens Peter Bonde redegør for hvorledes han lokalt har 'stjålet' sand og anbefaler derfor en samlet NF-løsning for hele kysten. Ser gerne både stat og kommune som bidragyder. Betragter det som en god investering for region og land.

Hans-Henrik Kier, Børstrup Hage peger på et 'regnestykke' der vil vise store økonomiske fordele for stat og kommune ved NF, bl.a. i form af værdistigninger for kystgrundejerne.

BLu nævner, at hvis projektet kunne lånefinansieres uden at kommunernes låneramme-betingelser i øvrigt blev påvirket, kunne en beskeden stigning i ejendomsskatterne finansiere hele initialfordringen.

Verner Bech, Laget Galgebjerg tror ikke, at kommunerne kommer til at betale.

Peter Jahn, Klitgården er enig heri og accepterer, at første række må betale

Leif Christensen, Kikhavn peger på at projektet har været længe undervejs – der er ikke fodret noget endnu – anbefaler en løsning med en sandmotor længst mod vest som herefter fordeler sig efter vind og vejr. ref.: 'sandmotor' er en kæmpe bunke sand pumpet ind på stranden på én position. Har været anvendt meget i Holland og i Danmark på Nordfyn.)

Jens Peter Bonde takker for det fine arbejde og peger på muligheden for lån med 'indefrysning' ganske som med ejendomsskatter. Peger igen på fordele ved projektet for samfundet. Efterlyser et 'værdistigningsbudget'.

Jens Borelli-Kjær, Hyllingeberg-Liseleje er parat til at give FU et forhandlingsmandat og mener at første række kommer til at betale under alle omstændigheder. Vi skal videre; peger på en 'mærkat' løsning for frivillige bidrag fra baglandet. Foreslår en proces hvor én/flere betalingsmodeller rundsendes til udtalelse til medlemmerne.

Torsten Hoffmeyer svarer at SAMVIRKET - jfr. vedtægter – ikke kan forpligte de enkelte kystlag/enkeltgrundejere, hvorfor et 'forhandlingsmandat' ikke er muligt; men SAMVIRKET kan videreformidle holdninger. I øvrigt har der ikke været 'forhandling' med kommunerne. De har lyttet til synspunkterne, men indgår ikke i en egentlig forhandling, og der er ikke grund til at tro, at det vil ændre sig.

Jens Thuesen. erklærer sig som modstander af NF. Bl.a. fordi stat og kommune ikke ser ud til at bidrage.

Marianne Vestermark, Rågeleje Vestermark henviser til politiske partier hvor der ofte ikke er enighed; men der kan besluttes alligevel.

Økonomien i projektet er 'tålelig'. Suppleres af Christian Helledie der nævner lovens hovedsynsvinkel er at de der har glæde af projektet må betale.

Michael Alstrøm spørger om man kan indkalde synspunkter fra de enkelte kystlag/kystforeninger? Birgit siger til ja til at samle synspunkterne fra de enkelte kystlag/-foreninger.

Jens Borelli-Kjær, Hyllingebjerg-Liseleje nævner muligheden for at SAMVIRKET kan gå 'proaktivt' ind i spørgsmålet om betalingsmodel og ikke afvente kommunernes udspil. Torsten Hoffmeyer bemærker, at SAMVIRKET's begrænsede rettigheder skal respekteres.

Peter Jahn Klitgården: Vi kommer til at betale.

Agnes Witzke foreslår at kommunen kan spørge borgerne om parathed til tilskud, f.eks. kr. 600.

BLu erindrer dårlige de erfaringer med at spørge borgerne om bidrag til projekter. Marianne Vestermark er enig.

Jens Peter Bonde: Vi skal videre med projektet. Om nødvendigt må 1. række grundejere betale, vi får også de største værdistigninger. Dog skal der helst være offentlig medfinansiering – om muligt.

En håndsoprækning viste overvældende tilslutning til denne holdning. Enkelte stemte dog imod.

Michael Alstrøm mener at spørgsmålet kan gøres mere konkret (og dermed troværdigt) med skriftlige spørgsmål til de enkelte lag. Hvortil Michael Schrøder ønsker optælling baseret på lagenes forskellige størrelser.

Michael Alstrøm nævner at kystsikringslagene har vedtægtsbestemte fordeling af omkostninger til 'hård kystsikring'

BLu svarer at fordeling af omkostninger til strandfodring kan få en anden fordeling end kystsikringslagene, hvortil Leif Christensen supplerer med at især for digelag kan disse være vedtægtsbestemte.

FU bemærker efterfølgende til referatet:

Kommunerne har defineret de bidragspligtige som de, der opnår beskyttelse – indtil nu har man kaldt det '1. række grundejere'. Men det er klart, at der er andre grundejere der opnår beskyttelse, nemlig de der er truet af oversvømmelse og derfor måske medlem af et Digelag (som f.eks. Kikhavn). Disse grundejere skal naturligvis også bidrage hvis de opnår beskyttelse, men vi har endnu ikke set noget oplæg om, hvordan det tænkes at håndtere dette.

Leif Christensen peger desuden synlighed i pressen.

Bu. svarer at FU havde dårlig kontakt til kommunerne i perioden, hvor vi var aktive i 'pressen'. Vi valgte dialogvejen – uden presseaktivitet. Overvejer om tiden er inde til nu at gå i pressen igen.

Yvonne Scherlund støtter mere presseaktivitet – også gerne fra 'menige medlemmer'. Mener også at baglandet er villige til at bidrage for en god strand, men første række må til lommen.

Jesper Lauritsen, Nødebohuse, der er landmand med 140 sommerhuse i dige- og kystlag vil gerne vide hvornår der kommer sand på stranden?

BLu og Christian Helledie svarer, at der udestår færdiggørelse af VVM, en Natura2000 udfordring og betalingsmodel inden projektering og enterprise-aftaler kan iværksættes. Vinter 22-23 er muligt.

Christian Helledie. evt. kan de vestligste strækninger påbegyndes tidligere.

Mødet afsluttes af Birgit, der takker for de mange gode bidrag.

For referatet: Jens Aaris Thisted.